



STANOWISKO nr 4/2017
z dnia 12.09.2017 r. w sprawie poparcia wniosku Związku
Gmin Warmińsko-Mazurskich, w ramach OPOS,
o odrzucenie projektu Rozporządzenia Ministra Zdrowia
w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego, działając na podstawie § 6 pkt 1 i 4 w zw. z § 19 ust. 1 pkt 14 Statutu Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego, wyraża poparcie dla uwag Związku Gmin Warmińsko-Mazurskich (w ramach OPOS) do projektu Rozporządzenia Ministra Zdrowia ws. jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w wersji z dnia 21 lipca 2017 r. opublikowanej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacyjnego.

Zdaniem Związku Gmin Warmińsko-Mazurskich omawiany projekt rozporządzenia powinien zostać w całości odrzucony. Projekt zdecydowanie **wykracza poza delegację ustawową** wynikającą z art. 13 ustawy z dnia 7.06.2011 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (uozzw), nakłada na różne podmioty, także nie objęte tą ustawą **obowiązki nie określone ustawowo**, takie jak: **dokonywanie ocen przydatności wody do spożycia, ocen ryzyka, analiz zagrożeń dla zdrowia ludzi, czy też przekazywania wszystkich wyników badań wewnętrznej kontroli jakości wody (wykonywanej zgodnie z art. 5 ust 1a uozzw) organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej**. Ponadto projekt, pomimo delegacji ustawowej mówiącej jedynie o określeniu sposobu informowania konsumentów o jakości wody, reguluje **kto i co ma robić w tym zakresie**, pomimo że ustawa jednoznacznie stwierdza, iż obowiązek informowania spoczywa na wójtach, burmistrzach, prezydentach miasta. Projekt zobowiązuje do wykonania oceny ryzyka w ciągu 30 miesięcy od jego wejścia w życie. Należy nadmienić, że ocena ryzyka w rewizji Dyrektywy 98/83/WE z 2015 roku (którą ma implementować) nie jest obowiązkowa, a jedynie zalecana. Nie przeprowadzono w sprawie wprowadzenia tego obowiązku do legislacji krajowej **szeroko zakrojonych konsultacji społecznych**, ale przede wszystkim, nie dokonano **rzetelnej oceny skutków regulacji**, co jest niezgodne z zasadami prawidłowej legislacji. Ponadto, nigdzie nie określono metodologii sporządzania ocen ryzyka, kto jest uprawniony do ich wykonywania i na jakiej podstawie powiatowi inspektorzy sanitarni będą takie oceny zatwierdzać.

W większości powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych do nadzoru nad jakością wody 1-2 zatrudnione są osoby nie posiadające wiedzy w tym zakresie, przy czym brak jest jednocześnie jakichkolwiek wytycznych, przewodników, czy zaleceń.

ZGWM uważa, że tak istotne dla życia społecznego i gospodarczego kraju regulacje prawne, powinny być zgodne z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) określonymi w Wytycznych dotyczących jakości wody do picia z 2011 roku (dodatek z 2017 roku) poprzedzone dyskusją ze wszystkimi interesariuszami, a skutki i korzyści powinny być rzetelnie opracowane przez wyspecjalizowany podmiot. WHO zaleca także, aby poszczególne kraje wypracowywały strategie w zakresie bezpieczeństwa wody dostosowane do ich potrzeb. Niestety, żaden krajowy organ nie podjął w tym zakresie jakichkolwiek działań.

Ponadto, projekt rozporządzenia nie jest zgodny z zaleceniami WHO w wielu innych sprawach (np. ignoruje zalecenie z WHO z 2015 roku jednoznacznie stwierdzające, że w przypadku problemów z mikrobiologią wody, proces przygotowania wody gwarantuje jej pełne bezpieczeństwo zdrowotne, a zadbać należy o to, aby ta informacja dotarła do wszystkich konsumentów, nakazuje w przypadku przekroczeń wartości parametrycznych przedłożenie *„opinii przygotowanej przez instytut badawczy lub międzynarodowy instytut naukowy działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk lub uczelnię w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.)”*, co jest niezgodne z obowiązującym prawem, bowiem zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej dokonywanie ocen i analiz w zakresie ewentualnych zagrożeń dla zdrowia należy do tego właśnie organu.

Dyrektywa jednoznacznie stwierdza, że wartości parametryczne (a nie najwyższe dopuszczalne wartości, jak jest określone w projekcie – istotny błąd merytoryczny!) ustalone są na poziomach, poniżej których woda jest na pewno bezpieczna dla zdrowia, a w przypadku ich przekroczenia organ nadzorujący ma stwierdzić, czy takie zagrożenie istnieje. Przy czym, zarówno Dyrektywa i WHO jednoznacznie stwierdzają, że zagrożenie dla zdrowia istnieje w przypadku parametrów określonych w załączniku IA i IB Dyrektywy, a parametry z części IC mają służyć jedynie ocenie prawidłowości funkcjonowania dostaw wody i zapewnieniu jakości wody zadowalającej konsumentów. Tymczasem, w projekcie tego faktu nie uwzględniono. Rozwiązania zastosowane w projekcie są nie tylko niezgodne z zaleceniami WHO, ale także dezinformują społeczeństwo, jakoby woda nie spełniająca wymagań stanowiła ryzyko dla zdrowia i była nieprzydatna do spożycia. Rozporządzenie większość obowiązków, pomimo braku stosownych zapisów ustawowych (przedsiębiorstwa są zgodnie z ustawą zobowiązane jedynie do wewnętrznej kontroli jakości wody), przerzuca na dostawców wody. Także te związane z prowadzeniem państwowego monitoringu, pomimo że Dyrektywa 98/83/WE jednoznacznie stwierdza, że to Kraje Członkowskie, a nie dostawcy wody, zobowiązane są do tworzenia krajowych programów monitorowania jakości wody. Zdaniem ZGWM program taki, wzorem Państwowego Monitoringu Środowiska określonego w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska, także powinien być określony ustawowo. Nie może być on przerzucany jedynie na dostawców wody (wyniki wewnętrznej kontroli jakości wody mogą być jedynie jego częścią), bowiem obejmować musi cały system zaopatrzenia od ujęcia do kranu, z instalacjami wewnętrznymi (odpowiedzialność właścicieli budynków) włącznie.

W Rozporządzeniu, pomimo braku delegacji ustawowej, szczegółowo określono sposób współpracy (przekazywania informacji) pomiędzy poszczególnymi organami PIS, chociaż odbywać się to powinno na zasadach określonych w ustawie o PIS lub zarządzeniu Głównego Inspektora Sanitarnego, co niepotrzebnie projekt wydłuża i czyni go mało czytelnym.

ZGWM w całości popiera wszystkie szczegółowe uwagi do projektu przygotowane przez Izbę Gospodarczą Wodociągi Polskie. Uważa także, że polski system prawny w zakresie bezpieczeństwa wody powinien być zgodny z zaleceniami WHO, w sposób jasny i przejrzysty implementować wymagania dyrektyw, nie wykraczając poza obowiązki w nich wskazane oraz korzystać z doświadczeń i rozwiązań stosowanych w innych krajach. Projekt nie powinien wykraczać poza delegację ustawową i nie może nakładać obowiązków nieokreślonych ustawowo zwłaszcza, że wiąże się to z nieuzasadnionymi wydatkami ze strony gmin, dostawców wody, a co za tym idzie samych konsumentów. Władze polskie tworząc regulacje prawne w zakresie bezpieczeństwa wody powinny uwzględniać także zalecenia Komisji Europejskiej jakie ukazały się w bieżącym roku po warsztatach, przeprowadzonych w grudniu ubiegłego roku. Warsztaty zostały zorganizowane w ramach europejskiego projektu ERNCIP (*European Reference Network for Critical Infrastructure Protection*), ponieważ aktywa związane z produkcją i dystrybucją wody powinny być traktowane jako infrastruktura krytyczna i powinny być chronione. Wynikiem prac warsztatowych jest dokument, w którym jednoznacznie stwierdza się, że na równi z Planami Bezpieczeństwa Wody (*Water Safety Plans - WSP*) powinny być wprowadzane Plany Ochrony Wody (*Water Security Plans – WSecP*). W Polsce działania te są całkowicie ignorowane, a organ nadzorujący bezpieczeństwo wody skupia się na mało istotnych problemach, takich jak niewielkie przekroczenia wartości parametrycznych manganu, żelaza, amonu czy bakterii grupy coli, które same w sobie nie stanowią zagrożenia dla zdrowia.

W związku z powyższym ZGWM uważa, że jak najszybciej powinien zostać przeprowadzony przez niezależny podmiot audyt obowiązujących przepisów prawnych oraz powinna zostać powołana międzyresortowa komisja z udziałem ekspertów zewnętrznych - hydrogeologów, specjalistów ds. ryzyka, zdrowia publicznego, ale także przedstawicieli gmin, dostawców wody, właścicieli/administratorów budynków (zwłaszcza świadczących usługi publiczne – szpitale, szkoły), a także samych konsumentów, do przygotowania zmian w prawie, zgodnych ze standardami i rozwiązaniami stosowanym na świecie. Celem prac komisji powinno być jak najszybsze przygotowanie ustawy o bezpieczeństwie wody, wzorem funkcjonujących w wielu krajach *Water Safety Acts*, wraz z zestawem rozporządzeń. Tylko takie rozwiązanie jest zgodne z zaleceniami Komisji Europejskiej i WHO.

I WICEPREZES
Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego
Marek Cebula
Przewodniczący obrad Konwentu

Otrzymują:

1. Pan Andrzej Duda – Prezydent RP
2. Pan Marek Kuchciński – Marszałek Sejmu RP
3. Pan Stanisław Karczewski – Marszałek Senatu RP
4. Pani Beata Szydło – Prezes Rady Ministrów
5. Pan Konstanty Radziwiłł – Minister Zdrowia
6. Pan Andrzej Maciejewski – Przewodniczący Sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, Poseł na Sejm RP
7. Pan Piotr Zientarski – Przewodniczący Senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, Senator RP
8. Pani Jolanta Rusiniak - Prezes Rządowego Centrum Legislacji
9. Pan Marek Posobkiewicz - Główny Inspektor Sanitarny
10. Pan Mirosław J. Wysocki, prof. dr hab., Dyrektor Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny
11. Pani Dorota Jakuta – Prezes, Izba Gospodarcza Wodociągi Polskie
12. Pan Szymon Wróbel – Sekretarz Strony Rządowej, Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
13. Pan Andrzej Porawski - Sekretarz Strony Samorządowej, Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
14. Pani Iwona Wieczorek – Dyrektor Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego
15. Pan Władysław Dajczak – Wojewoda Lubuski
16. Pani Elżbieta Anna Polak – Marszałek Województwa Lubuskiego
17. Pan Czesław Fiedorowicz – Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego
18. Pan Mirosław Glaz – Przewodniczący Konwentu Powiatów Województwa Lubuskiego, Starosta Krośnieński
19. Pan Stefan Niesiołowski – Poseł na Sejm RP
20. Pani Bożenna Bukiewicz – Poseł na Sejm RP
21. Pani Katarzyna Osos – Poseł na Sejm RP
22. Pani Krystyna Sibińska – Poseł na Sejm RP
23. Pan Tomasz Kucharski – Poseł na Sejm RP
24. Pani Elżbieta Rafalska – Poseł na Sejm RP
25. Pan Marek Ast – Poseł na Sejm RP
26. Pan Jerzy Materna – Poseł na Sejm RP
27. Pan Artur Zasada – Poseł na Sejm RP
28. Pan Jacek Kurzępa – Poseł na Sejm RP
29. Pan Jarosław Porwich – Poseł na Sejm RP
30. Pan Paweł Pudłowski – Poseł na Sejm RP
31. Pan Władysław Komarnicki – Senator RP
32. Pan Waldemar Sługocki – Senator RP
33. Pan Robert Dowhan – Senator RP
34. Pan Zygmunt Frankiewicz - Prezes Związku Miast Polskich
35. Pan Marek Olszewski – Przewodniczący Zarządu Związku Gmin Wiejskich RP
36. Pan Rafał Dutkiewicz – Prezes Zarządu Unii Metropolii Polskich
37. Pan Wojciech Długoborski – Prezes Zarządu Unii Miasteczek Polskich
38. Pan Ludwik Węgrzyn - Przewodniczący Zarządu Związku Powiatów Polskich
39. Sygnatariusze Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych
40. „Wspólnota”
41. „Gazeta Wyborcza”
42. „Rzeczpospolita”
43. „Gazeta Prawna”
44. „Gazeta Lubuska”
45. TVP3 Gorzów Wielkopolski
46. Radio Zachód S.A.
47. portalsamorzadowy.pl
48. wartowiedziec.org
49. samorzad.pap.pl